

**UCHWAŁA NR XVII/104/2020
RADY GMINY ZWIERZYN**

z dnia 22 stycznia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Przeciwdziałania Narkomanii i zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych
i wyrobów powiązanych w Gminie Zwierzyn na 2020 rok.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 i 1818); art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818); art. 3.1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016r. poz. 1492) Rada Gminy Zwierzyn uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje do realizacji Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych w Gminie Zwierzyn na 2020 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zwierzyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2020 roku i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Zwierzyn i na stronie internetowej Urzędu - <http://bip.zwierzyn.pl>

Przewodniczący Rady Gminy
Zwierzyn

Mariusz Krzyżanowski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XVII/104/2020
Rady Gminy Zwierzyn
z dnia 22 stycznia 2020 r.

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Przeciwdziałania Narkomanii i zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych

na 2020 rok

GKRPU

ZWIERZYN

I. WPROWADZENIE

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r.poz. 2277 ze zmianami) zobowiązuje organy samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 852 ze zmianami) zobowiązuje do podejmowania działań profilaktycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomani na terenie gminy Zwierzyn, a w szczególności zmniejszenie dostępności środków odurzających dla dzieci i młodzieży, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dotkniętych problemem, narkomanii, koordynowanie i prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działalności szkół, instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

3. Ustawa o zdrowiu publicznym (j.t. Dz. U. z 2019r. poz. 2365) określa zadania z zakresu zdrowia publicznego a realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zwierzyn, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniające cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

4. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (D.U. z 2016r. poz. 1492) zwanym dalej „NPZ” jest programem dotyczącym poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006r. (Dz. U. z 2012r. poz. 1169), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

W działaniach podejmowanych na rzecz wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania narkomanii (w tym nikotynizmowi), przeciwdziałania przemocy w rodzinie organy gminy współdziałają z Kościołem Katolickim oraz organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami i innymi specjalistycznymi jednostkami, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, bezpiecznej rodziny, spełniającej funkcje wychowawcze.

II. DIAGNOZA

Podstawą działań jest Diagnoza Zagrożeń Społecznych przeprowadzona w 2018r. na terenie gminy Zwierzyn. W badaniach wzięło udział 100 osób dorosłych, w tym 17 mężczyzn oraz 83 kobiety, średnia wieku respondentów wyniosła 31 lat.

Uczniowie szkół Podstawowych (kl. 4-6) 130 osób, szkoły podstawowe (kl. 7-8)73 osoby, klasy gimnazjalne – 34 osoby.

Ze względu na rosnącą popularność e-papierosów zapytaliśmy się mieszkańców, co sądzą o ich szkodliwości. Producenci tych wyrobów sugerują, że stanowią one zdrowsze odpowiedniki klasycznych papierosów. Istotnie nie zawierają one substancji smolistych, jednak nadal dostarczają one nikotyny – substancji o działaniu psychoaktywnym, skutkującej wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi. 42% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak klasyczne papierosy. Aczkolwiek, 28% uważa, że są one mniej szkodliwe niż tradycyjne papierosy. 20% badanych jest przeciwnego zdania, stwierdzając, że mają one gorszy wpływ na zdrowie człowieka niż tradycyjne papierosy.

Polacy deklarują, że najczęściej doświadczali agresji w domu (9%) bądź na ulicy poza najbliższą okolicą (9%). Podobna liczba osób (8%) padła ofiarą przemocy nieopodal miejsca zamieszkania. Co dwudziesty ankietowany (5%) został zaatakowany w restauracji, kawiarni lub na dyskotecę, czterech na stu (4%) spotkało się z przemocą w pracy lub szkole, a trzech na stu (3%) w środkach komunikacji (CBOS, Komunikat z badań: Przemoc i konflikty w domu, Warszawa, czerwiec 2012).

Powyższe wyniki są zbliżone do danych sprzed 3 lat, kiedy CBOS realizował podobne badania. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki cytowane wyżej. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując

zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiają. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

Wyniki badań są niepokojące, ponieważ 25% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 27% podejrzewa, że tak się dzieje.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 91% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Jednak mieszkańcy raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie i łącznie 76%7 uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Ponadto, łącznie 90% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie nie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności gminy Zwierzyn, ponieważ łącznie 59% mieszkańców udzieliło poprawnej odpowiedzi⁴. Jednocześnie łącznie 41% badanych wskazało błędnie, prezentując tym samym opisywany powyżej mit.

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. Łącznie 69% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż, 31% osób jest zdania, że nie ma takiej potrzeby. Jednocześnie, łącznie 62% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Ponadto, niepokojące jest, iż łącznie 68% respondentów przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

81% respondentów uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie niewielkich ilości alkoholu. Również 74% badanych twierdzi, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Także 83% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w gminie Zwierzyn pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

Duża część badanych uczniów deklaruje, że nie jest ofiarą przemocy szkolnej (SP 4-6 - 68%; SP 7-8 - 59%; GIM – 62%) lub doświadczają jej rzadko (SP 4-6 - 25%; SP 7-8 - 33%; GIM – 26%).

Relatywnie niewielki odsetek uczniów (SP 4-6 - 8%; SP 7-8 - 8%; GIM - 12%) przyznaje, że często i bardzo często doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).

III. ZADANIA PROBLEMOWE:

Zadanie 1.

W zakresie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zwierzyn.

W zakresie działań informacyjnych i edukacyjnych:

1. Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia; (Zadanie 2.1.1.1- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020)

2. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin w Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym; (Zadanie 2.1.1.2)

W zakresie rozwoju kompetencji kadry:

1. Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych; (Zadanie 2.2.1)

2. Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i Jednostek Samorządu Terytorialnego; (Zadanie 2.2.4)

W zakresie profilaktyki:

1. Prowadzenie profilaktyki uniwersalnej poprzez przeprowadzenie w klasach szóstych Szkół Podstawowych rekomendowanego programu Unplugged oraz poradnictwa w ramach Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego; (Zadanie 2.3.1.1)

W zakresie zwiększenia dostępności do opieki zdrowotnej:

1. Zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia poprzez organizację obozu terapeutycznego; (Zadanie 2.4.1.7)

Podmioty realizujące:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. Psycholog- Gminny Punkt Konsultacyjno- Informacyjny
4. Dyrektorzy Szkół Podstawowych

Zadanie 2.

W zakresie realizacji Krajowego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W zakresie promocji zdrowia:

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia; (Zadanie 3.1.1.1)

2. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym; (Zadanie 3.1.1.3)

3. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja); (Zadanie 3.1.2.1)

W zakresie profilaktyki:

1. Prowadzenie profilaktyki uniwersalnej poprzez przeprowadzenie w klasach szóstych Szkół Podstawowych rekomendowanego programu Unplugged; (Zadanie 3.2.1.1)

2. Prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego szczególnie rozwijającego kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży; (Zadanie 3.2.1.3)

3. Prowadzenie pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; (Zadanie 3.2.2.2)

W zakresie redukcji szkód, rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej:

1. Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu; (Zadanie 3.3.1)

2. Zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz doznających przemocy w rodzinie. (Zadanie 3.3.3; 3.3.5 i 3.3.6)

3. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie. (Zadanie 3.3.7)

Podmioty realizujące:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. Psycholog- Gminny Punkt Konsultacyjno- Informacyjny;
4. Dyrektorzy Szkół Podstawowych;
5. Organizacje pozarządowe;
6. Zespół Interdyscyplinarny.

Zadanie 3.

W zakresie realizacji Programu zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych- działania informacyjno- edukacyjne i profilaktyczne:

1. Prowadzenie programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka palenia wyrobów tytoniowych i innych zachowań ryzykownych, czynniki chroniące i wspierające prawidłowy rozwój poprzez realizację programu rekomendowanego Unplugged; (Zadanie 4.2.2)

2. Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, w tym realizacja kampanii informacyjno- edukacyjnych i prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego. (Zadanie 4.2.3)

Podmioty realizujące:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. Dyrektorzy szkół z terenu gminy.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. Źródła finansowania.

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych na rok 2020 w Gminie Zwierzyn realizowany jest w ramach budżetu Gminy Zwierzyn, środki stanowią dochody z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% dochodów).

Koszt planu wydatków zgodnie z programem zadaniowym stanowi kwotę **59.950** złotych w tym:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi **56.450,00zł.**
- przeciwdziałanie narkomanii **3.500,00zł.**

W związku z tym, iż trudno przewidzieć ostateczną kwotę dochodów, ewentualna „nadwyżka” zostanie wykorzystana zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Rekomendacjami PARPA na rok 2020 i wprowadzona do Programu i budżetu planu wydatków w trakcie roku.

2. Sprawozdawczość

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie monitoruje realizację programu i składa półroczne sprawozdanie finansowe oraz roczne sprawozdanie merytoryczno-finansowe z wykonania

zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Wójtowi Gminy Zwierzyn oraz Radzie Gminy Zwierzyn.

V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W ZWIERZYNIIE.

1. Zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020r. koordynuje powołana w tym celu przez Wójta Gminy Zwierzyn Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie. Rozliczenie finansowe prowadzi Urząd Gminy Zwierzyn w ramach budżetu Gminy Zwierzyn.

2. Ustala się wynagrodzenie w formie ryczału dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie:

- Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie, za każde posiedzenie otrzymuje kwotę 350,00 zł. brutto,
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie , za każde posiedzenie otrzymują 140, 00 zł. brutto.

Powyższe wynagrodzenie jest stałe, niezależnie od ilości realizowanych spraw- programów na jednym posiedzeniu.